

ARCHA

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE
4/2017

foto Michala K. Rocmanová, Beltine Nižbor

Nejsme škola,
A PŘECE UČÍME

Nenápadné VZDĚLÁVÁNÍ

Stále více jsem přesvědčen o tom, že výchova dětí a mládeže musí stát na třech pilířích. Jedním z nich je fungující rodina, druhým kvalitní a fungující školní vzdělávání a tím třetím výchova a vzdělávání ve volném čase. My „volnočasáři“ máme do jisté míry omezené možnosti – to je dáno především množstvím času, které s konkrétními dětmi trávíme. O to je však naše práce náročnější. Pro děti je nejlepší pravidelná a dlouhodobá zájmová činnost. Takové aktivity nejsou jen prostou zábavou nebo výplní volného času. Správný oddíl nebo kroužek je pro děti důležitým prvkem rozvoje, výchovy a vzdělávání. Proč to tak je? Máme totiž úžasné možnosti naučit děti spoustu zajímavých věcí, naučit je pracovat v kolektivu, podporovat je v tom, v čem jsou dobré. To vše zábavnou a přitažlivou formou, a navíc v partě, ve které děti chtějí být a cítí se v ní dobře. Navíc dobře zvolená hra je skvělým prostředkem pro učení. Ruku na srdce – kdo jiný má takové možnosti? Je to obrovská odpovědnost. Nesmíme ale zapomínat na vedoucí a instruktory, kteří s dětmi pracují. Podívejme se na běžného oddílového vedoucího, který celoročně vede oddíl

a v létě jede s dětmi na tábor... Tenhle člověk celý rok tmelí tým oddílových instruktorů – deleguje pravomoci, hodnotí a motivuje. Řídí porady, sdílí informace, naplňuje naplánované cíle, naslouchá, hledá řešení problémů a překážek, reaguje na změny, respektuje termíny, spravuje rozpočet, zajišťuje finanční zdroje, které vyúčtovává, propaguje. Při tom všem celkem pravidelně odolává stresovým situacím a zátěži... V tomto výčtu bychom mohli celkem dlouho pokračovat. Tím vším nenápadně a často sebevzděláváním rozvíjí organizační, vztahové, analytické a celou řadu dalších kompetencí. Takový vedoucí se postupem času stává zkušeným manažerem s dlouholetou praxí. A praxe je něco, co žádná škola nenaučí. Je škoda, že si vedoucí často tyto svoje zkušenosti a znalosti neuvědomují a že zaměstnavatelé je velmi často nedoceňují. Nebylo by skvělé, kdyby „vedení dětského oddílu“ byla položka v životopise, která by byla významným plusem uchazečů o zaměstnání? Vždyť pro zaměstnavatele je velkou výhodou přijmout zkušeného manažera s praxí.

Jan Burda

ilustrační foto Junák – český skaut

Zpravodaj ČRD o výchově a využití volného času dětí a mládeže

Registrace
Ministerstvem
kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina
13/A8,
ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek
povoleno Českou poštou, s.p.,
odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259 / 99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce:
Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce:
Česká rada dětí a mládeže,
Senovážné náměstí 977/24,
110 00 Praha 1
tel.: 211 222 870
e-mail: archa@crdm.cz
IČO: 68379439

Sazba a lito
Michala K. Rocmanová,
akad. mal.
Tiskne REFOS, Praha

18. ročník
Toto číslo vyšlo v červnu 2017.

Fotografie z archivu ČRD
a jejích členských organizací.
Foto na titulní straně
Michala K. Rocmanová

Zpravodaj Archa je nekomerční
tiskovinou, která není určena
k prodeji.
Tisk zpravodaje finančně podpořilo
Ministerstvo školství, mládeže
a tělovýchovy.

Podrobné informace ke zpravodaji
Archa: <http://crdm.cz/archa>

ZDoKonal se Dobrovolnický klub

volnické projektové skupinky. Projekt nabízí možnost všem příznivcům INEX-SDA potkávat se vzájemně na workshopech neformálního vzdělávání. Funguje na principu vzájemné podpory, tedy kdokoliv něco umí, může svoje znalosti a dovednosti předat dalším zájemcům. V roce 2015 bylo uspořádáno osm workshopů pro 71 účastníků.

Zajímá vás dobrovolnictví? Chcete být v kontaktu s podobně naladěnými lidmi a rozvíjet své dovednosti? Líbilo by se vám realizovat nápad na vlastní aktivitu s podporou zkušené organizace?

Pokud alespoň na jednu z otázek odpovídáte „ANO!“, pak je tu DoK právě pro vás.

Dobrovolnický klub DoK je už šest let prostorem pro sdružování dobrovolníků a aktivních mladých lidí – především těch, kteří se s neziskovou organizací INEX-SDA zapojili do programů mezinárodního dobrovolnictví, ale i dalších. Smyslem jeho činnosti je vytvářet příležitosti pro setkávání, sdílení a podporu dobrovolníků v realizaci jejich vlastních iniciativ a projektů. Dobrovolnický klub funguje na bázi tzv. projektových skupin. Každá projektová skupina, která vznikne, získá svého mentora z řad zaměstnanců INEX-SDA či zkušených dobrovolníků DoKu, a společně pak projekt plánují, realizují a vyhodnocují.

Dobrovolníci zapojení do Dobrovolnického Klubu získávají celou řadu nových zkušeností a dovedností: mají příležitost vyzkoušet si vedení týmu, pořádání akcí, propagaci (PR), fundraising a osvojit si další dovednosti související s projektovým

managementem. V průběhu realizace projektu si uvědomujeme nutnost stále většího důrazu na dobrovolnictví coby prostředek k neformálnímu učení a zvyšování vlastních kompetencí, a tento akcent je v DoKu s ubíhajícím časem stále více zdůrazňován a podporován jeho dalšími aktivitami.

Jedním z takto vzniklých projektů je Dobrovolnická akademie, která původně vznikla začátkem roku 2015 jako aktivita INEX-SDA, ale postupně její organizace přešla do rukou dobro-

V rámci Dobrovolnického klubu jsou též pořádány tematické vzdělávací semináře na základě aktuálních potřeb projektových skupin a dále různá setkání a tematické diskusní večery – tzv. Debaty v Kampusu – ve spolupráci s dalšími organizacemi věnujícími se výchově k aktivnímu občanství – konkrétně jsou to Mladí občané a Národní pracovní skupina pro strukturovaný dialog v rámci ČRD.

*kolektiv INEX-SDA
foto Lenka Polcerová*

K možnostem propojování formálního a neformálního vzdělávání

Ve druhém květnovém týdnu se sešel Monitorovací výbor operačního programu Věda, vývoj, vzdělávání, který administruje MŠMT. Členové výboru představili výzvu Budování kapacit pro rozvoj škol II, kde se budou moci zapojit i organizace dětí a mládeže. Výzva zastřešuje velmi různé aktivity. „Zajímavé téma je z mého pohledu občanské vzdělávání a hlavně propojování formálního a neformálního vzdělávání. Bude zde možné podpořit tvorbu a pilotáže vzdělávacích programů. Slibuji si od toho na jedné straně posílení vzdělávacího rozměru v organizacích, na straně druhé pak za-
traktivnění výuky ve školách a motivaci učitelů k posunu výuky ze školních lavic ven, mimo školu. Jako pozitivní výstup může být i větší viditelnost a uznání našich organizací jako relevantních aktérů ve vzdělávání. Výzva by měla být zveřejněna v červnu. Uzávěrka podávání žádostí je plánována na polovinu září. Sledujte stránky MŠMT. My budeme určitě informovat i v médiích ČRD a svoláme schůzku organizací, které by měly zájem se zapojit a koordinovat se s ostatními, případnými projektovými partnery,“ informoval Aleš Sedláček, který se akce účastnil.

-as-

Vedoucí z Buntaranta školili SAMI SEBE

Vedoucí a instruktoři z turistické organizace TOM Buntaranta Ostrava zorganizovali dvouvíkendové školení, které proběhlo v lednu a únoru v Beskydech.

Nezbytnost vzdělávání v našem spolku vyplývá ze zvýšené náročnosti na naše dobrovolníky. Sdružujeme převážně děti žijící v pěstounských a sociálně znevýhodněných rodinách, jezdíváme na výlety a pobyty s kamarády z Integračního klubu Brána Ostrava, sdružujího mladé handicapované lidi. I když pro komunikaci a řešení různých situací v našem oddíle není důležité, odkud člověk pochází, v jakých poměrech žije, zda má nějaký handicap apod., má práce v našem oddílu určitá specifika. Proto jsme si pro školení vybrali témata: řešení krizových situací a komunikační dovednosti. Oslovili jsme Blanku Dombrovskou, DiS. a Bc. et Bc. Zuzanu Štěpánovou, DiS., z Centra sociálních služeb Ostrava, které pracují s pěstounskými rodinami, Mgr. Karla Opravila, který působil v Krizovém centru, Krajské pedagogicko-psychologické poradně a nyní se angažuje ve vzdělávacím centru se zaměřením na komunikaci, chování a mezilidské

vztahy. Dále naši kamarádku, speciální pedagožku Mgr. Martinu Štestkovou, spoluzakladatelku alternativní základní školy na Slovensku. Každý z účastníků školení měl možnost si předem vzpomenout na nějaký moment z minulých akcí, který by chtěl prodiskutovat. Nastínit situaci, kterou bychom společně rozebrali, a navrhli optimální řešení. Tyto návrhy k diskusi jsme zaslali lektorům, kteří měli možnost připravit si „na míru“ konkrétní témata, situace a způsoby jejich řešení. Diskutovali jsme o tom, jak vytvořit a udržovat dobře fungující partu vedoucích pracovníků, co vše ovlivňuje atmosféru v kolektivu, jak vytvořit bezpečné prostředí pro děti i vedoucí, zda děti ze sociálně znevýhodněného prostředí jsou jiné, ev. v čem a jak se to převážně projevuje, jakým způsobem můžeme podpořit zvyšování sebevědomí dětí, o tvorbě a respektování pravidel na akcích, jak pracovat se slovní i fyzickou agresivitou (což bývá pro dobrou atmosféru akcí ta nejvíce destruktivní záležitost). Jak je to se lží, o závislosti na internetu, mobilech a tabletech, o způsobech chválení a trestů, jak řešit odmítání respektování pokynů vedoucích, jak motivovat introvertní dítě ke

hrám aj. činností, kde jsou hranice táborových lásek, jak přejít z dítěte na instruktora atd. atd.

Způsoby komunikace a řešení běžných, či krizových situací prožívají v poslední době jakési obrození. K dispozici je spousta knih, zkušeností lidí a přednášek, které nabádají k zamýšlení. Pravděpodobně mi dáte za pravdu, že k polemice není otázka, zda jsou mezilidské vztahy a komunikace zdravé, ale spíše jak to změnit... Je na každém z nás, zda v sobě necháme přežívat staré vzorce chování a komunikace, které jsme načerpali od předchozích generací, či z doby, která svobodnému slovu, zodpovědnosti za své jednání, důvěru v sebe, kreativitu atd. moc nepřispívala, nebo se vážně zamyslíme nad jiným pohledem a zkusíme přijmout alternativu. Slyšíme názory, že je velmi složité měnit zažitý způsob chování dětí, či lidí obecně, že na to s dětmi trávíme málo času, že stejně mnohdy doma, ve škole, mezi kamarády atd. to je jinak – „ve starých kolejích“. Nabízí se pohled – změň svůj přístup k lidem, životu, sobě, přírodě, a tím se začnou měnit lidé i prostředí a okolo tebe... Věř, prosím, smysl to má...

Poděkování za školení patří všem lektorům, kteří vyslyšeli naše prosby, přijali pozvánku a podělili se s námi o své vědomosti, zážitky a zkušenosti. Poděkování patří i účastníkům, protože ne vždy jsou dobrovolní pracovníci ochotni věnovat čas vzdělávání. Všem přeji zúročení načerpaných vědomostí.

Jiří Garnol,
předseda TOM Buntaranta, Ostrava
www.buntaranta.cz
foto archiv autora

Nechceme jen VYPLNIT volný čas

Smysluplné vyplnění volného času dětí dnes prostě nestačí. Rodiče se nás často ptají, co se vlastně děti v naší organizaci naučí.

Naštěstí si veřejnost poslední dobou všímá, že nestačí děti naučit třeba angličtinu nebo jak vyrobit keramiku, ale je nutné i něco jiného. Roste potřeba, aby se děti dorozuměly, spolupracovaly, uváděly do praxe zajímavé myšlenky, diskutovaly a zdravě se prosazovaly.

Ať chceme nebo ne, děti během naší činnosti vychováváme. Učí se mnoha dovednostem, které jsou pro život užitečné. Odborníci tento typ učení nazývají neformální vzdělávání. Dovednosti a postoje, které rozvíjíme v Pionýru, jsou popsány v Programu Pionýra. Jeho poslední úprava je z listopadu 2015 a seznámit se s ním můžete třeba na našich stránkách. Aby ale mohla výchova probíhat v jeho duchu účinně, je nezbytná poměrně náročná příprava dobrovolníků – vedoucích oddílů a klubů a jejich pomocníků – instruktorů. Chcete-li vzdělávání. Pionýr pro tyto účely zřídil 13 vzdělávacích center, která připravují školení pro naše výchovné pracovníky, vedoucí táborů, zdravotníky, hospodáře, ale i další...

V roce 2016 takto bylo uspořádáno celkem 56 vzdělávacích akcí, na kterých získalo nové osvědčení o kvalifikaci celkem 850 účastníků. Některá z těchto osvědčení jsou platná jen v rámci Pionýra, jiná ale mají působnost v rámci celého státu. Je to díky tomu, že Pionýr získal (a pravidelně obnovuje) akreditace kurzů od MŠMT. Jsou to například hlavní vedoucí dětských táborů, vedoucí dětského kolektivu či účetní či využitím výpočetní techniky.

Pokud se chce některý z dobrovolníků přihlásit do kurzu s celostátní platností, musí ale počítat s poměrně velkým objemem času, který bude muset kurzu věnovat. Za jeden víkend se kurz stihnout nedá. Například kurz vedoucího dětského kolektivu dokonce probíhá ve dvou cyklech. První je určen budoucím instruktorům, kteří se připravují na svoji činnost zhruba po dobu tří víkendů, a mají k tomu ještě spoustu „domácích úkolů“ ve svých oddílech. Po třech letech praxe pak pokračují kurzem přibližně stejného rozsahu a až na jeho konci je osvěd-

čení s celostátní působností. Musíme ale také dodat, že tak náročný kurz si v Pionýru nevybere každý. Spokojí se třeba s jeho neakreditovanou podobou, platnou jen uvnitř Pionýra. Ani tak se ale kurz za jeden víkend nestihne.

Cílem celého systému vzdělávání je pak snaha, aby výchovná činnost v oddílech a klubech, ale třeba i na táborech probíhala kvalitním způsobem a využila co nejširších možností, které Pionýr dává. Hlavní ale stále je připravit dobrovolníky na to, aby mohli podat plnohodnotný výkon, předcházeli rizikům a dokázali si poradit v situacích, které mohou přijít, nezažívali zbytečná zklamání. Jen tak mohou být úspěšní a dobrovolná práce s dětmi a mládeží je může bavit.

Jiří Tomčala, Pionýr

Fotografie vznikly na vzdělávací akci Vedoucí dětského kolektivu – instruktor, který během školního roku 2015/16 připravilo Ústřední pionýrské vzdělávací centrum

RVVZ – víkend plný inspirace a zážitků

Přes 150 účastníků přijelo v pátek 3. března 2017 do Třebíče na Regionální vzájemnou výměnu zkušeností. Tu pořádá už počtvrté Studentský klub Katolického gymnázia Halahoj, který letos slaví patnácté narozeniny. Takzvaná RVVZ je určená především pro vedoucí a instruktory oddílů, klubů a organizací pracujících s dětmi a mládeží. Přijet ale mohl každý, kdo se chtěl dozvědět nebo zažít něco

nového. Vzhledem k tomu, že by letos oslavil Jaroslav Foglar 110 let, nesla se akce v duchu Rychlých šípů. Během celého víkendu si mohli účastníci vybrat z širokého spektra programů. Kromě přednášek nechyběly ani praktické workshopy nebo zajímavé hry. Programy vedli zkušení lektoři a instruktory nejen z Vysočiny, ale i Prahy, Šumperku nebo Bratislavy. „Jelikož odjakživa moc ráda luštím

šifry, tak mě nadchl program Šifrovací hry, kde jsme se mohli dozvědět něco o šifrách jako takových, pak o různých možnostech šifrovacích her v Česku, a na konec si jich i několik zkusit vyluštit. To jsem si moc užila a načerpala inspiraci a nadšení zkusit si některou ze šifrovacích her třeba v Brně,“ říká Marie Paločková.

Letošní RVVZ byla okořeněna několika larp. Tedy hrami, které simulují nějakou událost a účastníci v ní hrají určenou roli. Dalšími programy byla Úniková místnost v atomovém krytu, Izraelské tance nebo Lekce sebeobran. Zajímavá byla beseda s bývalým uživatelem drog Davidem Rafaellem nebo žonglérem Michalem Halačkou. Velký zájem a kladné hodnocení bylo také u programů Simulační hry, Staň se vládcem sociálních sítí nebo Řády a neřády v lásce a v rodině.

Ve volných chvílích si mohli lidé zajít do čajovny nebo herny stolních her. Všichni také soutěžili o to, kdo získá nejvíce bobříků, a tak se zároveň seznámili s novými lidmi. Spát chodila většina účastníků až v ranních hodinách, poté, co se hrálo na kytaru a zpívalo.

„Z celé akce mám velkou radost. Dělali jsme ji už počtvrté a myslím si, že se nám tentokrát vydařila nejvíce. Chci moc poděkovat všem mladým organizátorům, což byli především studenti katolického gymnázia, kteří se zhostili celé akce na výbornou. Bylo na ně i v takto mladém věku velké spolehnutí a dokázali splnit své úkoly,“ chválí tým předseda Halahoje Vít Oplatek.

Sobotní večer rozjela energická kapela DNA z Brna, která všechny uchvátila

a po několikaminutovém potlesku zahrála několik přídavek. Pak už se všichni odebrali na závěrečný rituál. Předseda Rady dětí a mládeže kraje Vysočina Jan Burda na něm poděkoval všem, co věnují svůj volný čas dětem a mládeži.

„Tým organizátorů z Halahoje opět ukázal, že umí. Byl to víkend, který jsem si maximálně užil. Musím říct, že mě hodně motivoval a nakopnul do další činnosti pro děti a mládež. Mám

radost, že se pořád ještě najdou lidi, kteří jsou ochotní dělat něco zadarmo pro druhé. Hodně mě také potěšil počet účastníků. Je prima vidět množství mladých a začínajících instruktorů a vedoucích, kteří mají zájem pracovat s dětmi a mají také chuť se vzdělávat,“ říká Jan Burda. Na samotném konci rituálu předal Halahoj vlajku RVVZ ekocentru Chaloupky, které se chopí pořádání příští rok.

Myšlenka setkávání různých organizací

a výměny zkušeností jejich vedoucích pochází z šedesátých let minulého století. Hlavní ideou je vize Jana Šimáně – Galéna, pro kterou se vžil pojem „přátelství rozrůzněných“. Myšlenkou je, že i když patří vedoucí k různým dětským organizacím, jde jim o společnou věc, kterou je výchova dětí a mládeže ve volném čase, a můžou tedy společně spolupracovat.

Šimon Benda

foto archiv pořadatelů RVVZ 2017

Byla to super akce, MOTIVAČNÍ

O třebičské RVVZ s předsedou Rady dětí a mládeže kraje Vysočina Janem Burdou

Jaká je vůbec myšlenka RVVZ? Co to je a proč to vzniklo? V čem může být přínosná a pro koho je?

Myšlenka setkávání různých organizací a výměny zkušeností jejich vedoucích pochází z šedesátých let minulého století. Hlavní ideou je vize Jana Šimáně – Galéna, pro kterou se vžil pojem „přátelství rozrůzněných“. Stručně řečeno jde o to, že i když patříme k různým dětským organizacím, jde nám o společnou věc – a tou je výchova dětí a mládeže ve volném čase. Můžeme přece spolupracovat – a spolupracujeme – i napříč organizacemi. A to je myšlenka, která je stále živá a aktuální.

Regionální velká výměna zkušeností je víkendová akce, na které se scházejí dobrovolní i profesionální vedoucí nejrozličnějších dětských organizací. Na workshopech, seminářích i diskusích se nejen vzdělávají, ale navazují nové kontakty a vyměňují zkušenosti. A to je, myslím, hlavním přínosem celé akce – poznat, že na Vysočině i v celé republice existují desítky organizací, které pracují s dětmi. Je možné se od nich inspirovat a zároveň i ukázat, jak se s dětmi pracuje „u nás“.

Jaká byla letošní RVVZ?

Jedním slovem SUPER. Tým organizátorů z Halahoje opět ukázal, že umí. Byl to víkend, který jsem si maximálně

užil. Musím říct, že mě hodně motivoval a nakopnul do další činnosti pro děti a mládež – nejen v mé práci, ale i dobrovolnických aktivitách. Pro mě tedy byla nejen SUPER, ale i MOTIVAČNÍ.

Vypíchl bys nějaký konkrétní program, kterého ses zúčastnil? Co ti přinesl?

Všechny programy, které jsem navštívil, byly moc fajn – ať už to bylo povídání o sociálních sítích, canisterapie, osobní motivace nebo LARP, který jsem si zahrál poprvé v životě. Co mi programy přinesly? Určitě

motivaci, nové informace a inspiraci pro další práci. Jsem za to moc rád, protože člověk by v žádné práci neměl sklouzávat ke stereotypu. Každý nový nápad nebo myšlenka se hodí.

Co ti v souvislosti s letošní RVVZ udělalo radost?

Mám radost z celé akce. Hlavně asi proto, že se pořád ještě najdou lidi, kteří jsou ochotní zadarmo dělat něco pro druhé. Hodně mě také potěšil počet účastníků. Sešlo se nás v Třebíči téměř 150 ze všech koutů kraje, ale i ostatních krajů, a dokonce i ze Slovenska. Je prima vidět množství mladých a začínajících instruktorů a vedoucích, kteří mají zájem pracovat s dětmi a mají také chuť se vzdělávat.

Jaké programy jsi lektoroval – a jak se to povedlo?

Hodně rád mám diskusi o smyslu výchovy dětí a mládeže ve volném čase. Jsem přesvědčen o tom, že výchova dětí musí stát na třech pilířích. Těmi jsou rodina, škola a volný čas. A právě diskuse o významu naší práce ve volném čase mě vždycky obohatí. Bavili jsme se také o významu her a jejich využití. Mám radost z toho, když vedoucí cíleně přemýšlejí o tom, že jen nevyplňují dětem volný čas, ale rozvíjejí jejich schopnosti a dovednosti.

JUNIOR UNIVERZITA mladých záchranářů

Ústřední hasičská škola Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS) Jánské Koupele nabízí pro mladé hasiče studium Junior univerzity – vzdělávání mladých záchranářů.

Tento projekt byl již velmi úspěšně realizován v letech 2013–2014, když uspěl v operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Jeho realizace proběhla s podporou Evropského sociálního fondu (ESF) a cílovou skupinou byly děti z Moravskoslezského kraje. Další roky pak studenty Junior univerzity byli mladí hasiči z Olomouckého a Zlínského kraje. V roce 2017 se koná opět pro mladé hasiče z kraje Olomouckého.

Cílem projektu je žáky blíže seznámit – formou vysokoškolského studia, ale přitom praktickým a dle možností i zábavným způsobem – s přírodovědnou a technickou oblastí. Junior univerzita má za cíl přesvědčit žáky, že přírodní vědy a technika, respektive odborné předměty, jako je matematika, chemie, fyzika, nebo biologie, jsou velice lákavé, perspektivní a využitelné v praxi. Studijní plán obsahuje i výuku základů řemeslných dovedností. Probíraná témata samozřejmě souvisejí s činností záchranářů, kteří mají ve společnosti nejvyšší kredit, což je jistě motivující. Junior univerzita pro mladé

záchranáře je realizována ve spolupráci se středními školami a vysokou školou, kde se studují záchranářské obory, a přináší studentům možnost seznámení se s prostředím na těchto školách.

Partnery projektu jsou:

- Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava – Fakulta bezpečnostního inženýrství (VŠB – TU)
- Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS) – krajské sdružení
- Střední škola techniky a služeb Karviná (SŠTaS)
- Střední průmyslová škola v Hranicích (SPŠ)
- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR)

Cílovou skupinou jsou žáci základních škol, prioritně ve věku 11–13 let, členové kolektivů mladých hasičů SH ČMS. Studium je vhodné jak pro chlapce, tak i děvčata. Junior univerzita je koncipována jako multidisciplinární, jelikož oblast zaměřená na záchranářství spojuje mnoho z techniky a přírodovědných oblastí. Teoretické znalosti a praktické dovednosti získají

žáci od zkušených pedagogů a lektorů z řad pracovníků partnerů projektu.

Výuka je plánována s důrazem na praktickou činnost a jsou využívány i laboratoře VŠB-TU Ostrava a zařízení a dílny SŠTaS v Karviné a SPŠ v Hranicích. Výuka je doplněna o zajímavé exkurze, např. na pracoviště Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje nebo do Světa techniky v Dolní oblasti Vítkovice.

Koncept projektu simuluje průběh studia na vysoké škole formou odpovídající úrovni cílové skupině. Po přihlášení ke studiu se před zahájením studia uskuteční slavnostní imatrikulace, kde mladí studenti složí slib. Každý student Junior univerzity obdrží svůj studijní průkaz. Hodnocení studentů probíhá jako na vysoké škole, kreditním systémem. Na základě obdržených kreditů mohou žáci získat titul „inženýrek“. Na závěr je zajištěna na akademické půdě VŠB-TU Ostrava slavnostní promoce a předání diplomu.

Projekt je zásadním způsobem financován Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska z finanční dotace poskytnuté Ministerstvem školství, mládeže

a tělovýchovy ČR. Na zabezpečení projektu přispívají i zainteresovaná okresní a krajská sdružení hasičů. Studenti se také podílejí na financování prostřednictvím účastnického příspěvku. Studium probíhá prostřednictvím víkendových soustředění a týdenního prázdninového soustředění. Prioritou pro organizátory této vzdělávací akce je i bezpečnost dětí. Proto se v čase mimo výuku studentům věnuje pedagogický dozor, který se stará o smysluplnou náplň jejich volného času. Projekt Junior univerzity probíhá doposud velmi úspěšně, a to zásluhou všech zainteresovaných. Jmenovitě je potřeba zmínit Doc. Dr. Ing. Miloše Kvarčáka z VŠB TU Ostrava, který stál u zrodu projektu a trvale se vysoce

angažuje. Nejdůležitější jsou však děti, v rámci projektu studenti, a v tomto směru máme štěstí. Přihlásili se vždy děvčata a kluci šikovni, zvědaví, přátelští a také ukáznění. A že jsou takoví, je dáno určitě i tím, že všichni jsou členy kolektivů mladých hasičů, kde jsou vedeni tím správným směrem. Snahou přitom je, aby učení studenty především bavilo, v duchu slov Jana Amose

Komenského o škole hrou, takže my si s našimi dětmi hrajeme na vysokou školu. Hra to však je smysluplná a děti se díky ní dozvědí mnoho zajímavého a užitečného. Studenti také poznávají prostředí a možnosti středních škol a taktéž akademického prostředí. To je může ovlivnit při rozhodování o jejich dalším studiu, a pokud by se rozhodli jít studovat na naše partnerské střední

školy a potažmo na VŠB, byl by to dle našich představ ideální scénář do budoucnosti. Aktuálně věříme, že své nově nabyté vědomosti a dovednosti využijí ve svých základních školách a také při činnosti v kolektivech mladých hasičů.

Jan Karger
ředitel ÚHŠ SH ČMS Jánské Koupele
foto archiv SH ČMS

Mediální gramotnost v ČR pod záštitou ERASMUS+

V týdnu od 8. do 16. dubna se konal v Kolíně mezinárodní vzdělávací kurz „It's up to you!“.

Školení se zúčastnilo osm států EU, každý stát vyslal tři zástupce, kteří se aktivně zajímají o mediální tematiku. Sdružili se tak zástupci obou břehů mediální sféry – zástupci neziskovek, marketingových oddělení velkých

společností, youtubeři, bloggeři, či pracovníci mediálních agentur. Kurz pořádala lokální nezisková organizace CEFIG.

Spojení praktických zkušeností účastníků a odborných dovedností a znalostí lektorů si všichni pochvalovali. Během kurzu se konaly přednášky

o kritickém uvažování – tedy jak si ověřit, jestli je článek na internetu pravdivý, nebo upravený novináři tak, aby byl atraktivní. Dále proběhl praktický simulační workshop o finanční gramotnosti, který účastníkům pomohl lépe hospodařit, investovat, zvažovat nákupy, a odolat tak tlaku médií, okolí či reklam. Finanční cvičení realizovali zástupci CEFIGu, který se na finanční vzdělávání specializuje. „Model krátkodobých kurzů Erasmus+ z mého pohledu zaplňuje díru na trhu a stojí mezi klasickým, většinou teoretickým stylem vzdělávání a rize praktickými zkušenostmi, kterých se nám dostane v pracovním procesu. Na kurzu se účastníci zapojují do programu, tvoří prezentace a vyjadřují své názory na danou problematiku. To vše v mezikulturním prostředí, které je učí pracovat v různorodé skupině,“ říká Josef Janoušek, který neziskovku CEFIG v roce 2012 zakládal.

Jak snadno jsme ovlivňováni se během kurzu ukázalo mnohokrát – například s vědeckými studiemi – pokud zpráva začíná „Vědci dokázali...“, lidé takové informaci často věří. Málokdy se ale dozvíme, že vědci dané tvrzení dokázali třeba na myších nebo na velmi omezeném vzorku populace. Debaty i prezentace na toto téma byly velmi zajímavou podívanou. Po loňském projektu „Social Entrepreneurship as a Tool for a Change“ byl letošní projekt druhým počínem na mezinárodním poli kolínské neziskovky. Budou-li se opakovat velmi pozitivní hodnocení z minulého roku, stanou se vzdělávací kurzy v Kolíně tradicí.

Ondřej Podlešák, CEFIG
foto autor

S podporou programu
Evropské unie Erasmus+

URŠKA

evropská dobrovolnice

V INEX-SDA

Uršce je 25 let, pochází z Lublaně ve Slovinsku a studuje sociální práci. „Jsem šťastný člověk, aktivní a mojí vášní je volejbal. Mé motto je: Na konci vše bude v pořádku. Jestli to není v pořádku teď, tak to ještě není konec.

Jak ses dozvěděla o programu EVS (Evropská dobrovolná služba) a proč jsi podala žádost?

To je zajímavý příběh. Tedy, aspoň doufám, že zajímavý (smích)... Dobře, během mé praxe jsem se seznámila s dívkou, která u nás dělala EVS, a opravdu dobře jsme se skamarádily. Scházely jsme se a já jsem poznala, jak skvělý byl její život v Lublani. Ptala jsem se jí stále na více a více informací o EVS programu a čím více jsem o tom věděla, tím více jsem si byla jistá, že to chci zažít také. Takže má kamarádka byla jeden z důvodů, proč jsem se přihlásila. Ale kromě toho jsem vždy chtěla vyjet do zahraničí a získat víc zkušeností.

Jaká byla reakce tvé rodiny, když jsi jim řekla o tvém plánu vyjet na rok za dobrovolnictvím do zahraničí?

Oni už si na to zvykli. Myslím to tak, že každý rok cestuji. Před třemi lety jsem byla v Americe, kde jsem půl roku pracovala. Účastnila jsem se programu „work and travel“. V podstatě tam jedete jako student, dostanete studentské vízum, abyste tam mohli pracovat. A pak další měsíc cestujete. To bylo zatím nejdéle, co jsem byla pryč z domova. Ze začátku to pro moji maminku bylo velmi těžké, především když mi bylo 19–20 let, ale teď to vnímá spíš takto: „Pokud jsi šťastná, prostě běž!“

Proč sis vybrala zrovna tento EVS projekt?

Pokud byste se mě zeptali řekneme před rokem a půl, možná před dvěma nebo třemi lety, co chci dělat se svým

Urška (vlevo) a Adéla

životem, nejspíš bych řekla: „To vám přesně nedokážu specifikovat, jediné co vím je, že chci dělat něco, co je spojené se sportem, dětmi a organizováním.“ Když jsem si prohlížela nabídku různých EVS projektů, už předem jsem věděla, že člověk může najít spoustu skvělých projektů. Vyhledala jsem si tenhle, a bylo to přesně to, co jsem chtěla dělat, takže jsem o přihlášení vůbec nepochybovala.

Proč právě Česká Republika?

Nejprve jsem hledala projekty v Německu a Dánsku. Chtěla jsem se zdokonalit v němčině, kterou jsem se učila ve škole, ale všechno jsem zapomněla. Věděla jsem, že kdybych šla do Německa, rychle bych si němčinu připomněla. Vlastně jsem i dokonce našla pár projektů v Německu, ale ty pro mě nebyly tak zajímavé jako ten, který jsem si nakonec vybrala, takže bych tam jela jen kvůli jazyku. A co se týče Dánska, tam jsem chtěla především kvůli jejich velmi dobrému sociálnímu systému. Potom mi jedna kamarádka, která byla na Erasmu v Praze a kterou jsem tu dvakrát navštívila, řekla: „No tak se podívej, jestli není něco v Praze, je to fakt cool město a je tu levno. Určitě si to tady užiješ.“ Tak jsem začala koukat po projektech v Praze, a jsem tady. I přesto, že jsem nejprve byla přijata na jiný projekt. Hledala jsem projekty asi tři nebo čtyři měsíce. A jelikož mne opravdu baví volejbal, našla

jsem jeden volejbalový klub ve Francii. Tak jsem tam jen poslala e-mail, jestli přijímají také dobrovolníky. Odpověděli rychle: „Ano, ale potřebujeme někoho, kdo hraje volejbal minimálně tři nebo čtyři roky.“ Tak jsem napsala zpátky, že hraju volejbal od malička. Ihned mi přišel e-mail, že jsem přijata. A já jsem si jen myslela: Sakra, tohle není dobré, neměla jsi být přijata takhle. Pokud by ten projekt byl dobrý, nepřijali by mě jen tak bez životopisu a ostatních věcí. Udělala jsem si malou rešerši toho města a nic jsem nenašla, protože to bylo opravdu malé město. Našla jsem pouze blog jedné učitelky, která tu, myslím, byla na zaskok. Nadpis na jejím blogu byl: „Jak se naučit žít o samotě“. A protože já jsem sama být nechtěla, ale přála si být obklopena lidmi, rozhodla jsem se odmítnout.

Jaké jsou tvé úkoly jako EVS v neziskové organizaci?

Pracuji na projektu „Fotbal pro rozvoj“. Spolupracujeme s keňskou organizací MYSA a pořádáme fotbalové zápasy pro děti v centrech pro mládež. Prostřednictvím zápasů se jim snažíme předat určité hodnoty, myšlenky. Od té doby, co hrajeme férový fotbal – který se liší od toho v televizi – učíme děti, aby hrály férově nejen na hřišti, ale také v reálném životě. Zahrnujeme do toho různá témata jako drogy, závislost na alkoholu nebo týmovou práci. Důvod, proč pracujeme s tamní organizací, je ten, že ona ten samý projekt dělá v Keni: vezmou děti z ulice, hrají s nimi fotbal a dávají jim vzdělání. Jinými slovy: zachraňují jejich životy. U nás v ČR je jiná situace, ale my se takto snažíme překonat stereotypy, rasismus, podporovat rovnost mezi ženami a muži. Během naší nedávné kampaně jsme jezdili po Čechách, organizovali workshopy, turnajové dny... Jsme internacionální skupina, která se skládá řekneme z osmi až devíti Čechů a sedmi Keňanů z... Keni! (smích) a mě. Kampaň trvala 34 dní a já jsem byla její součástí. Teď, když už je projekt hotový, budu dělat v INEX-SDA něco jiného. Připravili pro mě něco v sekci GLEN, v jednom z jejich projektů. Jelikož jsem tu jako EVS, během druhé části pobytu bych se též měla zabývat realizací vlastního projektu. Adéla (další účastnice EVS v INEX-

SDA) a já na něm budeme pracovat společně.

Věděla jsi něco o tomto typu práce už předtím?

Dělala jsem sociální práci, kde jsem byla pořád s dětmi, To, co teď tady děláme, mi tedy dává velký smysl, protože už mám s podobnými věcmi zkušenosti. Organizační část práce jsem si ale ještě nikdy nezkusila. A to mě baví, vždyť předtím jsem neměla šanci vidět, jak organizační práce fungují. Řekněme, že jsme byli trochu zaškoleni v tom, jak požádat o projekt a podobné věci. Ale teprve tady získáváme ucelenější obrázek o tom, jak to funguje.

Jaké je to pracovat v INEX-SDA?

Atmosféra je velmi příjemná. Všichni jsou otevření a přátelští. I přesto, že všichni ostatní kromě Adély a mě jsou Češi, automaticky přepnou do angličtiny, když se k nim chceme připojit, dokonce i když to není formální rozhovor. Také všechny meetingy jsou v angličtině, když jsme přítomné. To je opravdu skvělé. Cítím se být částí týmu už od začátku.

Jak vypadá tvůj běžný týden v tvém EVS životě?

No... práce, pivo, volejbal a navštěvování jiných EVS po České republice. Je pro mě těžké říct běžný týden, protože od května je to bláznivé. Před kampaní jsme dělali jarní tour s keňskou stážistkou Meg, která přiletěla na konci dubna, a společně jsme jezdily po Čechách. Takže řekněme, že jsem neměla běžný týden už tři měsíce.

Co si myslíš o svém kapesném?

Kromě kapesného z EVS používám i vlastní peníze, ale to je proto, že si to umím špatně rozvrhnout a také proto, že neumím vařit (smích). Někdy je to dobré, ale ne vždy. Když vařím dva dny po sobě, už více nechci a jdu se najíst ven. To je můj problém. Ale například pro mou spolubydlící je kapesné dostačující. Možná proto, že umí vařit...

Čeho ses bála před příjezdem?

Bála jsem se toho, že jsem nevěděla, kdo bude druhý EVS. Je velmi důležité, abychom spolu vycházeli, když spolu budeme bydlet a pracovat. Slyšela jsem spoustu příběhů lidí, kteří nevycházeli se svými spolubydlícími... To byl můj největší strach. S Adélou jsem

se spojila v prosinci, před začátkem EVS. Začaly jsme si psát a opravdu jsme si rozuměly, takže se mi ulevilo a byla jsem šťastná.

Jaká je zatím tvá nejlepší vzpomínka?

To je ta nejtěžší otázka! Já nevím... řekla bych mé EVS příjezdové školení. Když jste EVS, máte dva tréninky, tenhle a poté druhé, střednědobé hodnocení, jehož cílem je jezdit s ostatními EVS po Čechách a hodně na sobě pracovat. Snažíte se najít význam vašeho EVS, co si z toho chcete vzít. Je to opravdu o vývoji sebe sama. Řekla bych, že těchhle pět dní bylo nejlepších, protože jsme byli všichni spolu a hned od začátku jsme byli jako rodina. Dohromady nás bylo devatenáct a z toho jen pět z nás bylo v Praze.

Jakým největším výzvám jsi čelila?

Vzhledem k mému projektu to byly kulturní výměny, co jsme měli s Keňany. Byl to pro mě obrovský kulturní šok, protože jejich kultura se od té mé kompletně liší a jsou věci, které chápu úplně v jiném smyslu. To byla pro mě velká výzva, zkusit se dívat na věci z jiného úhlu pohledu. Také během této kampaně, kdy jsme všichni společně bydleli a užívali si jeden druhého, to bylo těžké... Cítila jsem se tak pohodlně, že jsem občas zapoměla, že tu mám pracovat. Takže držet hranici mezi užíváním si a vědomím, že tu pracuji, bylo opravdu těžké. Také bych řekla, že velkou výzvou bylo dostat se mezi Čechy, ale postupem času jsem poznávala nové lidi a milé skupiny

Čechů. A pak jsem zjistila, že jakmile najdete společný zájem, oni vás přijmou. Nicméně vaření zůstává mou největší výzvou!

Těšíš se zpátky domů?

(Urška se vrátila domů v únoru 2017, pozn. red.)

Čas od času se mi zasteskne po domově. Ne proto, že by se mi tu nelíbilo, ale ráda bych se na dva dny transportovala domů a pak se hned zase vrátila. Každopádně si myslím, že po EVS budu chtít zůstat tady nebo někde jinde. Chci pokračovat v mé cestě po zahraničí.

Od té doby, co se v rámci EVS učíš česky, jaká je tvoje oblíbená věta?

V češtině nejsem moc dobrá. Samozřejmě rozumím víc a víc, protože je to slovanský jazyk a když češtinu přirovnám ke slovinštině, spousty slov se řeknou stejně. Ale mluvení v češtině neprocvičuji. Mám hodiny češtiny, ale od května jsem už neměla ani jednu, protože jsem byla pryč kvůli kampani. A upřímně musím říct, že jsem nevždycky věnovala stoprocentní pozornost v hodinách. Moje oblíbená věta...? No, já nevím. Nechci říct něco jako „Dám si pivo, prosím“, protože to je moc jednoduché...

Dala bys nějaké tipy budoucím EVS?

Když žádáte o EVS, všechno je o vaší motivaci. Vydejte ze sebe to nejlepší. Když vás organizace přijme, dostanete prostor k vlastní iniciativě. A když máte dobré nápady, tak vás je nechají zrealizovat. Takže opravdu přijměte všechny možnosti, které na EVS najdete, a dělejte to celý rok. Nejezděte jen na půl roku!

Kdybych měla odjíždět zítra na EVS, co bys mi doporučila vzít si s sebou?

Určitě nějaké jídlo a alkohol typické pro tvou zemi. Přijed' připravena, abys mohla velmi dobře reprezentovat svoji zemi, protože často potkáš někoho, kdo tě zavalí tunou otázek o ní. Občas nemám odpovědi na jejich otázky, tak si je musím vygooglit. A foťák! Hodně foť! A vezmi si paměť.

Monika Babincová

Text přeložila z angličtiny
Martina Cibochová;
drobně redakčně upraveno
foto INEX-SDA

Česká ASTRONOMICKÁ společnost

Česká astronomická společnost (zkráceně ČAS) je dobrovolné sdružení odborných a vědeckých pracovníků v astronomii, amatérských astronomů a zájemců o astronomii z řad veřejnosti. ČAS dbá o rozvoj astronomie v českých zemích a vytváří pojítko mezi profesionálními a amatérskými astronomy. Byla založena 8. prosince 1917, letos tedy oslaví své stoleté výročí. V současnosti má asi 550 členů. ČAS je rozdělena na mnoho sekcí a poboček, v tomto článku se však budeme věnovat třem nejdůležitějším akcím, které pořádáme pro mládež a pro děti.

Astronomická olympiáda

Ve školním roce 2016/17 probíhá již 14. ročník Astronomické olympiády. Soutěž je zařazena ve Věstníku MŠMT v soutěžích skupiny A. Pravidelně jsou otevírány čtyři věkové kategorie od 6. třídy základních škol až po maturitní ročníky středních škol. Olympiáda probíhá ve třech kolech – školním, krajském a ústředním. Pro nejlepší řešitele pokračuje soustředěním, kde se vybírají reprezentace na mezinárodní soutěže. Školní kolo je koncipováno jako nábořové. Netradiční úlohy demonstrují astronomii v širších souvislostech

a zaujmou i ty žáky, kteří by se jinak olympiády pro větší náročnost dalších postupových kol třeba nezúčastnili. Lze používat libovolné pomůcky, včetně internetu. Krajské kolo má čtyři části – přehledový online test, domácí úlohy, pozorovací nebo praktickou úlohu a prezenční část. Probíhá v zimních měsících. Ústřední kola středoškolských kategorií se konají na Filosoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity v Opavě. Dějištěm finále kategorií pro základní školy jsou Akademie věd a Štefánikova

hvězdárna v Praze na Petříně. V rámci doprovodného programu navštěvují řešitelé Astronomický ústav AV ČR v Ondřejově, Národní technické muzeum nebo absolvují procházku Prahou astronomickou.

Mladší řešitelé mohou své síly dále poměřit na Mezinárodní astronomické olympiádě, které se Česká republika účastní od roku 2007, a starší od roku 2010 na Mezinárodní olympiádě v astronomii a astrofyzice. Naše týmy jsou na obou soutěžích velmi úspěšné. Dosud jsme přivezli 40 medailí, z toho 6 zlatých (v roce 2011 dokonce absolutní vítězství na 5. Mezinárodní olympiádě v astronomii a astrofyzice v Polsku), 12 stříbrných a 22 bronzové.

Astronomická Expedice v Úpici

Expedice je netradiční letní tábor o astronomii, hvězdách a vesmíru, kterou pořádá Amatérská prohlídka oblohy – sekce ČAS. Koná se letos, již po padesáté deváté, opět v malebném Podkrkonoší na Hvězdárně v Úpici. Je určena každému ve věku 15–25 let, kdo má zájem o astronomii, bez ohledu na stupeň zkušeností. Úplní začátečníci se naučí orientaci na obloze a základy pozorování, ti nejzkušenější mohou vyzkoušet opravdové pozorování v rádiovém oboru nebo naměřit reálnou fotometrii proměnné hvězdy pomocí CCD kamer. Účastníkům je k dispozici přes 50 přístrojů od triedrů po velké 40cm dalekohledy a robotické montáže. Mnohé vybavení si sami vyrábíme, programujeme a pájeme. Expedice proto není jen pro nadšené astronomy, ale i pro programátory nebo technicky zdatné kutily. Tábor se koná přímo na pozemku Hvězdárny v Úpici, která nabízí možnost využití vlastní kopule a přístrojového vybavení. Stravování je zajištěno skvělou kuchařkou, expedičníci spí ve stanech a mají k dispozici sociální zařízení hvězdárny (sprchy a záchody) a přednáškový sál. Na pozemku hrajeme také volejbal. Kromě nočních

Užitečné odkazy pro další informace:

Astronomická olympiáda: <http://olympiada.astro.cz>

Astronomická expedice v Úpici: <http://expediceupice.cz>

Vesmírná odyssea: <http://www.astro.cz/clanky/ostatni/astronomicky-tabor-2017-vesmirna-odyssea-epsilon-eridani.html>

a denních pozorování je program vyplněn přednáškami renomovaných astronomů, experimenty a denními projekty z oboru astronomie, ale i geologie, astronavigace a dalších přírodních věd.

Vesmírná odyssea

Pro zvědavé děti pořádá Sekce pro děti a mládež ČAS už mnoho let astronomicko-kosmonautický tábor Vesmírná odyssea. Každý rok v srpnu se na 14 dní „vydáváme do vesmíru“, pokaždé jinam a s jiným příběhem, přesto se držíme osvědčeného programu. Naším cílem je děti nejen zabavit a pobavit, ale také je o vesmíru a o tom, jakým způsobem jej lidé poznávají, něco naučit. Bez nudy a biflování. Jak tedy dostáváme do hlaviček našich vesmírných cestovatelů nové znalosti? Krátkými prezentacemi s astro a kosmo náměty, kvízy, soutěžemi, hrami, fyzikálními pokusy, pozorováním noční oblohy a přednáškami našich hostů,

špičkových popularizátorů astronomie a kosmonautiky. Mezi tradiční táborové akce patří i raketový den, kdy si děti vyrábějí a vypouštějí do vzduchu modely raket. To vše spojuje v jedno velké dobrodružství naše bodovaná celotáborová hra, inspirovaná vždy nějakým zajímavým sci-fi románem. V loňském roce to například byl skvělý Spin od R. Ch. Wilsona, letos

Kontakt

Česká astronomická společnost
Fričova 298,
25165 Ondřejov

e-mail: cas@astro.cz
<http://www.astro.cz>

se vydáváme za Epsíloňany z románu R. Funka.

Když si chceme od astronomie a kosmonautiky trochu odpočinout, zařadíme do programu nějakou tradiční bojovku, výlet, nebo návštěvu lanového centra.

Neděláme si iluze, že bychom během 14 dní dokázali z dětí udělat odborníky na astronomii a kosmonautiku, ale na konci tábora toho znají o hvězdách a letech do vesmíru více než mnohý dospělý. A některým táborníkům se vesmír stane skutečným koníčkem. Potkáváme je pak na astro a kosmo akcích ještě dlouho poté, co dospěli. To nás těší!

Petr Scheirich, Jan Kožuško,
Věra Bartáková
foto archiv ČAS

Přednášejte a lektorujte na barcampu pro mladé

Na 16. září 2017 připravujeme v Pardubicích akci, která nemá obdobu – „Barcamp o demokracii, politice a aktivním... Tobě!“. Nabídne neformální sdílení zkušeností a know-how v aktivním občanství, seberozvojové semináře a síťování mladých lidí, kteří jsou nebo chtějí být aktivní. Chceme, aby si z barcampu mladí lidé (16–30 let) odnesli obrovskou energii – motivaci k tomu, aby byli aktivní a svému okolí i sobě prospěšní. Aby chtěli jít volit a viděli v tom smysl. Aby dobrovolně pomáhali s rozkvětem jejich obce/našeho státu, aby organizovali vzdělávací akce pro svoje vrstevníky. Aby se naučili něco, co je „nakopne“ a bude jim pomáhat. Aby odešli s konkrétním plánem. Je mezi Vámi někdo, kdo jim toto poselství dokáže předat? (Více na www.strukturovanydialog.cz)

Součástí TRADICE

Sdružení Roztoč je nezisková organizace, působící již dvacet let v Roztokách u Prahy.

Základem činnosti spolku je pravidelná výuka uměleckých oborů (výtvarné, dramatické, hudební, taneční...), jazykových kurzů a řemeslné tvorby pro děti, mládež i dospělé. Malí i velcí si mohou vybrat z pestré nabídky kroužků a tvořivě trávit svůj volný čas. Další, neméně důležitou činností spolku, je pořádání kulturních akcí a udržování tradičních lidových slavností, které pomyslně udávají rytmus celého roku. Rok zahajuje nejoblíbenější a nejvíce navštěvovaný Roztocký Masopust, který svým divokým, barevným a veselým průvodem, láká každý rok mnoho maškar z Roztok a širokého okolí (poslední ročníky strmě stoupala i mezinárodní účast). Po Masopustu následuje postní doba, zakončená Velikonocemi. Roztoč dětský folklorní soubor Kolečko provádí rituál vynášení Moreny/Smrti. Od tohoto okamžiku očekáváme jaro. Vrcholem školního roku je červnové setkání na Zahradní slavnosti, na které děti prezentují svou celoroční práci

v kroužcích. Odehrají se zde koncerty hudebních kroužků, divadelní a taneční představení a v neposlední řadě promítání nových filmů ze Studia Anima Roztoč. Po prázdninové pauze se v listopadu opět sejdem na Svátku světla. Skupina výtvarníků každý rok vybere jiné místo v roztocké krajině a v ní připraví pro návštěvníky cestu se světelnými a zvukovými instalacemi. Následují vánoční trhy dětských prací, kde si samy děti zkoušejí roli trhovců. Závěrem se všichni každoročně setkáváme v předvečer Štědrého dne na Živých jesličkách, zazpíváme si koledy a přivítáme nově narozeného Ježíška. Zmíněné akce (kromě Masopustu, který je pro svou velikost těžko zařa-

ditelný) navštěvuje podobný okruh lidí. Většinou to jsou rodiny s dětmi, které se chtějí zapojit do komunitního života v Roztokách a najít tam přátele. Rodiče se stanou dobrovolníky na přípravě akcí a jejich děti jsou součástí. Rozhlížejí se kolem sebe a vstřebávají informace, zážitky a tvůrčí atmosféru.

O lidových tradicích je nemusí nikdo dlouze učit, samy se o nich dozvědí díky osobní zkušenosti. Vyrůstají v komunitě lidí, kteří udržují v chodu společnou věc a díky tomu získávají velkou společenskou základnu – nejen svých vrstevníků, ale i dospělých – na kterou se mohou kdykoliv obrátit. Při přípravě lidových slavností není žádná selekce „velkých“ a „malých“. Všichni se sejdou v jednom ateliéru spolku, společně vyrábějí a navzájem si předávají zkušenosti. Toho si vážím nejvíc. Roztoč mi poskytuje pocit jistoty, že na začátku roku bude vždy Masopust a na konci Živé jesličky.

Kateřina Korychová
foto Jakub Souček

HRDINOVÉ na Cestičkách

Hrdiny jsou ti, kdo se nebojí vést druhé. A my jim prošlapáváme Cestičky

Je hrdina ten, kdo nemá strach skočit dopředu? Kdo dovede táhnout ostatní? Komu nevadí vyčnívat a být tu pro druhé? Pro nás v Hnutí Brontosaurus jsou hrdinové všichni organizátoři.

A nezáleží na tom, do jakého sdružení patří. Všichni ti, kteří dobrovolně, s radostí a nadšením, dělají něco pro děti a mládež: vedou oddíly, pořádají víkendovky a tábory, hýbou děním kolem sebe. Protože víme, že stát se hrdinou není snadné, chystáme pro začínající i zkušené organizátory, kteří pracují nebo chtějí začít pracovat

s dětmi a mládeží zážitkově-vzdělávací kurz Cestičky. Hrdinu ani organizátora z účastníků za 12 dní neuděláme. Ale ukážeme jim cestičky, které je k tomu mohou přivést. Kurz Cestičky (akreditovaný MŠMT) pořádáme opět na louce u Náměště nad Oslavou 16.–27. července. Stále zbývá několik volných míst. Letos navíc nabízíme možnost požádat si o slevu – stipendium na kurz pro všechny, kdo pracují s dětmi a mládeží. Na Cestičkách naši hrdinové zažijí na vlastní kůži, jaké je prožít i pořádat zážitkový program. Rozvíjí svou osobnost, získávají nové zkušenosti a znalosti díky profesionálům (pedagogům, psychologům, herním

dramaturgům, marketingovým odborníkům...), kteří pořádají workshopy, pracují, objevují, užívají si léto s lidmi na stejné vlně. Každému pomáháme, aby se vzdělával sám: zkušeností, vlastním zážitkem, osobním příkladem.

Stavíme na rovnocennosti mezi organizátory a účastníky. Motivujeme nejen k organizování, ale obecně k dobrovolnictví, občanské angažovanosti, zájmu o dění kolem sebe. Rozdáváme inspiraci a necháváme se inspirovat.

Kurz je určen pro mladé lidi mezi 17 a 28 lety, kteří:

- Chtějí rozvíjet svůj potenciál, poznávat své hranice, motivace i cíle
- Chtějí inspirovat a být inspirován druhými
- Chtějí objevit nové cestičky
- Chtějí poznat, jaké je učit se zážitkem a učit ostatní
- Chtějí být jednou dobrými organizátory
- Chtějí zažít 12 intenzivních dní v přírodě

Ukončením kurzu začíná vlastní cesta k vedení druhých.

Absolventy doprovázíme systémem praxí, při nichž pod vedením zkušeného supervizora připravují v týmu vlastní absolventské projekty: víkendovky, akce pro děti, tábory a jiné. Ihned vyzkouší získané znalosti a získají oporu garanta. Díky tomu můžeme absolventům, kteří se rozhodnou pro cestičku vedení druhých, udělat kvalifikace Organizátor Hnutí Brontosaurus či certifikát Hlavní vedoucí dětského tábora.

Petr Gal

foto Hnutí Brontosaurus

ČRDM varuje neziskovky před počítačovými podvodníky

ČRDM zaznamenala pokus podvodného vylákání peněz počítačovými podvodníky – a vybízí ke zvýšené ostražitosti ve finančních záležitostech. E-kriminalita, spočívající v podvodném vylákání peněz, si hledá nový „terén“. Cílí i na neziskové organizace dětí a mládeže. Podvodníci pomocí podvrženého e-mailu kontaktují účetní vyhlédnutých spolků s pokynem, který pochází jakoby od jejich šéfa. Naléhají na ně, aby urychleně – neboť záležitost nesnese odkladu a eventuální prodlení by způsobilo potíže – převedli určitou částku na čísi účet... Naši IT odborníci radí nejednat pod časovým tlakem, nenechat si ho vnutit, a cokoliv podezřelého v dané souvislosti pečlivě prověřovat. Na pochybný e-mail je lépe neodpovídat, a přeposlat ho odpovědnému člověku v té které organizaci ke kontrole. A pro jistotu se s ním spojit ještě i jinak než e-mailem. Na dotaz serveru ADAM.cz ohledně předmětného typu počítačové kriminality a možnosti, jak na něj mohou neziskové organizace policii upozorňovat, odpověděl vrchní komisař Petr Habenicht z Policejního prezidia PČR: „V případě, že jste se stali obětí nebo máte podezření ze spáchání protiprávního jednání, obraťte se na nejbližší policejní služebnu, kde celou věc oznámíte, anebo volejte na linku 158.“

(Více na www.adam.cz)

-maj-

Občanské vzdělávání ZÁŽITKOVĚ ?

I to je strukturovaný dialog s mládeží

Po krátkém uvítání hlavního pořadatele Michala a zástupce města se skupinka asi dvaceti středoškoláků v sále kladenské radnice zvedá ze židlí. „Rozdělte se do dvou skupin. Z každé potřebujeme čtyři dobrovolníky,“ zní jasné zadání, které mladí vzápětí plní. Ti čtyři dobrovolníci se v obou skupinkách postaví k archu papíru a dostanou za úkol společně nakreslit dům. Nic těžkého? Nebylo by. Jenže mají jednu společnou (dlouhou) fixu a nesmí u toho mluvit. A tak se za chvíli ukazuje, kdo je lídr, kdo se nechá vést, a jaké odlišné pocity z toho kreslení ve skupince vzešly. „Bylo by to jednodušší, kdybyste mohli mluvit?“ ptá se další pořadatelka Silvie. Ti čtyři téměř jednohlasně mručí, že ne. „Dobře. A vidíte tu paralelu? V EU je mnoho států a zájmů, které se od sebe liší, každý se snaží prosadit si tu svou. Nakonec mají tu jednu společnou fixu,“ vysvětluje věčně Silvie.

Takto vypadal úvod jednoho semináře strukturovaného dialogu s mládeží, konkrétně v rámci projektu Rozhoduj o Evropě! I tvůj hlas může rozhodnout. O pár chvil později středoškoláci z Kladna a přilehlých obcí diskutují v rolích

ministrů zahraničí jednotlivých členských států Evropské unie nebo poslanců Evropského parlamentu o podobě brexitu. Formátem diskuze je simulace jednání Rady EU, respektive Evropského parlamentu. Na vlastní kůži zažívají, jaké to je být se za své potřeby a přání a přitom hledat konsensus a kompromisy s ostatními. Odpoledne se účastníci vracejí do „své kůže“ a diskutují s politiky a úředníky od místní úrovně, přes krajskou, státní a evropskou o tom, co považují za problémy a jak by je šlo řešit. Není to přednáška, je to rozhovor. Čtyři skupinky mladých se střídají u stolů, kde sedí vždy jeden zástupce té které úrovně a všichni živě debatují. Pro většinu z nich je to první zkušenost ze setkání s úředníkem či politikem, a pozitivní – ti lidé se zajímají o jejich názory a zároveň jim poskytují zpětnou vazbu, vysvětlují, proč něco bylo tak a něco jinak, co se už plánuje, co z jejich návrhů by šlo uskutečnit a co ne a proč. Zároveň si od mladých berou inspiraci pro svou práci. Je to tedy oboustranně přínosné setkání a zároveň podle zpětné vazby mladých účastníků – vůbec ta nejlepší část semináře.

Financování a možná podoba občanského vzdělávání

Více či méně podobných aktivit pro mladé lidi se pod označením strukturovaný dialog s mládeží uskutečňuje v České republice celá řada. Díky programu Mládež kraje a programu Erasmus+ a jeho Klíčové akci 3 získávají organizace finanční prostředky na projekty zabývající se právě propojováním (diskuzemi, workshopy a dalšími setkáními) mladých lidí s lidmi s rozhodovací pravomocí, nebo na simulace jednání veřejných institucí. Tedy na občanské vzdělávání mimo školní lavice, zážitkově, skutečně. Další možností na získání prostředků (menších částek na jednotlivé diskuze a workshopy) je spolupráce s Národní pracovní skupinou pro strukturovaný dialog s mládeží, zejména v období tzv. konzultací. Ty se budou letos konat od října do února 2018. Při posledních konzultacích loni od dubna do srpna se díky spolupráci NPS a jejích partnerů uskutečnily například Debaty v Kampusu v Praze a workshopy (na témata osobního rozvoje a identity) na letních táborech různě po republice. Celkem se do strukturovaného dialogu loni zapojilo (včetně dalších projektů v Erasmus+) přes osm tisíc mladých lidí a pracovníků s mládeží. Výše zmíněný projekt Rozhoduj o Evropě je partnerským projektem pracovní skupiny, s nefinanční podporou (publicita, přítomnost zástupců pracovní skupiny na některých seminářích).

Přijďte na barcamp pro mladé v Pardubicích – 16. září 2017

Letošní největší akcí strukturovaného dialogu bude 16. září barcamp v Pardubicích. Ten bude celý o občanském vzdělávání, sdílení zkušeností, propojování lidí a podpoře zájmu mladých lidí o veřejné dění v jejich nejbližším i vzdáleném okolí.

Bude otevřen pro 200–250 mladých lidí od 16 do 30 let a odkaz k přihlášení stejně jako další informace najdete na stránkách www.pardubickybarcamp.cz.

Tak s přihlášením vás a vašich kamarádů či členů oddílů neváhejte, kapacita není tak velká, jak by se mohlo zdát :-)

Lenka Juřenová

foto NPS SD a projekt Rozhoduj o Evropě!

TÁBORY v záplavových územích ano či ne?

V rámci snahy o změnu vodního zákona tak, aby nebyly likvidovány tábory na zelené louce v aktivních zónách záplavových území na našich řekách a potocích, jsme se setkali i s dotazem pořadatelů na právní rizika, která takovéto táboření přináší.

Prosím, nenechte se děsit, ale je dobré, aby všichni dopředu věděli, s jakým rizikem musejí počítat.

ČRDM stále podniká kroky, aby došlo k úpravě textace ve vodním zákonu.

MŽP má podklady z terénu, které jsme sesbírali. O problému je informovaný i zpravodaj zákona poslanec K. Tureček. Garanční výbor pro životní prostředí bude věc projednávat až za cca měsíc, takže stále máme ještě čas publikovat, vysvětlovat. Čekáme i na právní stanovisko Povodí Vltavy, kde Petr Halada za Sdružení místních samospráv, které nás velmi podporuje, jednal s panem ředitelem.

Dále uvádíme vyjádření právníků, co by mohlo hrozit pořadateli tábora, který se nachází v aktivní záplavové zóně i přes nesouhlasné stanovisko vodoprávního úřadu. Situace je komplikovaná, variant je více:

1) Za samotné porušení zákazu zřízení tábora, kempu a jiného ubytovacího zařízení v aktivní zóně dle § 67 odst.2. vodního zákona je možné uložit finanční postih:

- fyzické osobě za přestupek do 20 000 Kč,
- právnické osobě za správní delikt do 100 000 Kč.

Dále je možné, i když asi ne velké, riziko, že tábor bude úředním postupem fakticky zrušen a policií vyklizen. (Pozn. Mgr. Petr Pavlok, adv. kanc. JUDr. Jan Pavlok, Ph.D.)

Je otázka, zda obce s rozšířenou

působností, které jsou vodoprávními úřady dle tohoto zákona, budou k sankcionování pořadatelů přistupovat a budou skutečně „pronásledovat“ dlouholeté pořadatele, kteří se ocitli v aktivní záplavové zóně. Pokud pořadatelé dostojí případným požadavkům ze strany těchto obcí z hlediska zpracování povodňového plánu a dalších povinností, lze snad předpokládat, že tomu tak nebude. U nově zřizovaných táborů bude vymáhání zákazu a případné sankcionování pravděpodobněji. Obecně však platí, že dokud se nezmění stávající legislativa, je riziko uložení výše uvedené sankce reálné.

2) Vzhledem k tomu, že je pořádání tábora v záplavové oblasti striktně vzato v rozporu s výše uvedeným § 67 odst. 2. vodního zákona, je pořadatel tábora odpovědný také podle § 2910 NOZ, tj. odpovědný za škodu, kterou způsobí porušením zákona

„Škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do

jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.“

Např. v situaci, kdy při povodni vodou nesené „kusy tábora“ poškodí most, sousední pozemky či jinak zhorší následky povodně.

3) „Krizové scénáře“ a odpovědnosti za ně:

Pokud by při povodni došlo k újmě na zdraví dětí a ukázalo by se, že tábor se i přes zákaz nachází v aktivní záplavové oblasti, mohl by být a pravděpodobně by i byl pořadatel volán k odpovědnosti za takto vzniklou újmu, byť by žádné jiné povinnosti nezanedbal. V případě, kdy by se jednalo o „řádný“ tábor (mimo aktivní zónu), by se za této situace mohl vyvinut s poukazem na to, že s povodní, jakožto vyšší mocí, nemohl žádným způsobem počítat ani újmě jinak zabránit.

Za použití stejné argumentace je nutné počítat i s eventuální trestní odpovědností pořadatele tábora. S ohledem na průběh a následky jednání pořadatele (pořádání tábora přes nesouhlasné stanovisko) by se mohl dopustit některého z trestných činů dopadajících na zdraví osob či majetek.

Toto je stručný přehled možných variant odpovědnosti pořadatele. Jedná o možnosti krajní a teoretické, které v praxi nastat nemusí.

Mgr. Alena Hájková
a Mgr. David Bareš

ilustrační foto
TOM Turisták Rosice, 2009

VODNÍ ZÁKON ve sněmovně

Ve středu 31. 5. 2017 dopoledne byl na Zemědělském výboru Poslanecké sněmovny projednán Vodní zákon. Stejně jako na Výboru pro životní prostředí (VŽP), tématem se stalo táboření u vody.

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) připravilo inovovaný návrh řešení, který předložil zpravodaj zákona poslanec Karel Tureček.

Jedná se o úpravu §67 odst.2 písm.d, „...to neplatí pro zřizování táborů sestávajících pouze ze stanů, které byly před stanovením aktivní zóny záplavového území v tomto místě zřizovány a které lze v případě povodňového nebezpečí neprodleně odstranit.“

Poslanec Ladislav Velebný upozornil na to, že návrh MŽP zcela ignoruje příslušenství stanů, například táborové kuchyně. MŽP odpovědělo, že je to záměrné, že kuchyně, které mají povahu nějaké kůlny, v aktivní zóně nechťejí. Na totéž upozornil dle sdělení zpravodaje i poslanec Václav Zemek při předchozím projednávání ve VŽP.

Poslanec Velebný nakonec podal pozměňovací návrh ve znění, které podporovala ČRDM, tedy: „...to neplatí v případě dočasných stanových táborů, sestávajících pouze ze stanů a příslušenství, které lze v případě povodňového nebezpečí neprodleně odstranit.“

Ministerstvo životního prostředí, zastoupené náměstkyní Berenikou Peštovou, a Ministerstvo zemědělství (MZe), zastoupené náměstkem Alešem Kendíkem (oba účastníci schůzky u Miluše Horské) podpořily pozměňovací návrh, předložený zpravodajem, a odmítly pozměňovací návrh předložený poslancem Velebným.

Výbor dále o pozměňovacích návrzích hlasoval. Pozměňovací návrh poslance Velebného nebyl o jeden hlas přijat,

pozměňovací návrh zpravodaje poslance Turečka přijat byl. Má tedy podporu jak resortů, tak zpravodaje a ještě jednoho z výborů.

Jako čistší a jednoznačnější řešení se nám jeví pozměňovací návrh poslance Velebného, resp. ten, který jsme poslancům zemědělského výboru zaslali a vyslovili mu podporu. Chápeme obavu některých poslanců o to, aby v záplavových územích nevznikaly stavby, které by komplikovaly odtok. To ale není možné už nyní. Táboře jsou budovány na zemědělských pozemcích, kde se stavět stejně nesmí. Příslušenstvím, které měla ČRDM ve své textaci na mysli, jsme se chtěli vyhnout definičním sporům o to, co je a co není stan. Pokud nakonec projde verze bez příslušenství, musíme doufat, že to dokážeme vodoprávnímu úřadu vysvětlit. Pokud bude na táboře kuchyně budovaná, byť jednorázově, například z klád a krajiněk, nebude moci být v aktivní zóně. Pokud bude kuchyně stan, bude to možné.

Jak uvedl zpravodaj, v roce 2018 bude Ministerstvo zemědělství připravovat větší novelizaci vodního zákona. Pokud by se ukázalo, že je finální textace problematická, můžeme se ji pokusit změnit. Jestli bude ale vůle v roce 2018 na MZe, to asi dnes nikdo nemůže předpovídat.

Jisté je, že téma je to pro poslance zajímavé. Hodně z nich zážitek z tábora má. Je to téma, které protíná politické strany napříč.

Stav projednávání zákona můžete sledovat na adrese: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=930>

Aleš Sedláček, předseda ČRDM
foto autor

Opět se chystá výměna mládeže mezi ČR a Státem Izrael

ČRDM s Radou hnutí mládeže v Izraeli letos opět připravuje společný výměnný projekt mezi Českou republikou a Izraelem. Součástí programu bude představení různých organizací pracujících s dětmi a mládeží, diskuse mezi účastníky, přednášky s lektory, kreativní workshopy, návštěvy významných památek a také poznávání lidí a kultury partnerské země.

foto Marek Krajčí

V CÁCHÁCH vyhlásili VÍTĚZE

Zástupci mládežnických projektů z celé Evropy se v květnu sjeli na pozvání Evropského parlamentu do Cách (Aachen) na hranicích Německa, Belgie a Nizozemí. V historické gotické radnici se i letos konalo slavnostní vyhlášení vítězů **Ceny Karla Velikého pro mladé Evropany – European Charlemagne Youth Prize**. Za Českou republiku porota, složená mj. z europoslanců a zástupce České rady dětí a mládeže, vybrala projekt EYP Czech Republic (Evropský parlament mládeže v ČR). Ten byl zastoupený Filipem Jirouškem, místopředsedou. Vítězný projekt oznámila porota na konci slavnosti. Ze zadní řady jsem držel palce...

Polský projekt Erasmus evening si odnáší 7 500 EUR, druhý je dánský projekt Re-Discover Europe a třetí je holandský projekt s názvem Are we Europe. Cena Karla Velikého může být příleži-

tostí i pro vás. Jděte do toho. Za porotce se těším na kvalitní a motivační projekty i v příštím roce.

*Aleš Sedláček, ČRDM
foto Infokancelář EPU ČR a autor*

Hodina H a český CHANGE MAKER

V týdnu od 1. do 7. května se konalo mnoho akcí na evropské i místní úrovni, a to i v pelhřimovské Hodině H – Evropský týden mládeže probíhal napříč celou Evropou.

Přímo v Bruselu Evropská komise pořádala konferenci k budoucí evropské strategii mládeže, kterou doplnilo slavnostní vyhlášení 33 vybraných „change makerů“ ze 33 zemí a za Českou republiku to je „change maker“ přímo z Pelhřimova.

Evropský týden mládeže v Hodině H (www.hodinah.cz) měli na starosti hlavně zahraniční dobrovolníci na

Evropské dobrovolné službě programu Erasmus+. Hned v pondělí se všichni zapojili do akce První růžový máj v Kamenici nad Lipou. Theo z Německa, kam se jeho rodina přemístila z Řecka, připravil na úterý prezentaci o Řecku v rámci ochutnávání zemí všemi smysly. Ve středu mezinárodní trojice Theo Řeko-Němec, Claudio z Portugalska a Španěl Andy vyrazili do Pacova, kde na místní základní škole představovali své země pomocí různých aktivit neformálního vzdělávání. Čtvrtek patřil pelhřimovské Hotelové škole, kde Andy středoškolským studentům přiblížil, co to Evropská dobrovolná

služba je, jak je možné se do programu Erasmus+ zapojit a co je pro to potřeba udělat.

Na dvoudenní konferenci v Bruselu zastupovala Hodinu H Eva Havlíčková, která byla zároveň vybrána za Českou republiku jako „change maker“. Ve čtvrtek se 33 „change makerů“ zúčastnilo zahájení konference, setkali se s eurokomisařem Navracicsem a pak se školili v prezentačních dovednostech. V pátek je čekala návštěva Evropského parlamentu, setkání se dvěma členy Evropského parlamentu a poté následovalo slavnostní představení „change makerů“ na závěr konference. „Change makeři“ jsou lidé, kteří se zapojili do evropských programů (Mládež, Mládež v akci a Erasmus+) a díky němu podpořili své okolí, místní komunitu, spolupráci či další rozvoj mezinárodních projektů pro další mladé lidi, vytvářejí příležitosti a mají pozitivní vliv nejen na mládež.

*Eva Havlíčková
Hodina H*

Oživená MINULOST

V letošním ročníku soutěže Má vlast v srdci Evropy – poznej ji a chraň bylo oceněno několik vzdělávacích projektů, které se snaží návštěvníkům přiblížit minulost živě a hravě.

V oblasti Kulturní dědictví a podpora tradic v kategorii jednotlivců se

stala vítězkou Mgr. Veronika Mikešová za vedení webových stránek **Cesty archeologie.**

V kategorii kolektivů první cenu získal **spolek Bacrie**, zejména díky pořádání akcí, kterými se snaží názorně ukázat návštěvníkům život našich předků před dvěma tisíci lety či ještě dříve.

Cesty archeologie

Web Cestyarcheologie.cz popularizuje archeologii obecně a zejména nálezy

na našem území, hledá zapomenutou minulost, objevuje pro moderní lidi krásu pravěku a řemesel, experimentuje, vzdělává, bádá a žije archeologií. A s ním i jeho tvůrkyně a zakladatelka Veronika Mikešová, která je i jeho redaktorkou.

Veronika vyhledává zajímavé nálezy a píše o nich, natáčí rozhovory, snaží se čtenářům přiblížit dobu vzniku nálezů povídkami i bohatým obrazovým materiálem...

Veronika se mimo jiné ráda zabývá pravěkými textilními technikami a barvením textilních vláken rostlinami, spolupořádá květnové oslavy Beltine v zámku v Nižboru, organizuje festival pravěku pod názvem Kupecká osada Krumbenowe v Českém Krumlově a účastní se řady dalších akcí...

Cesty archeologie vznikly na jaře roku 2015 pod záštitou Ústavu archeologické památkové péče středních Čech a jsou určeny pro širokou veřejnost. „Cílem je souvisle představovat archeologii, obezpečovat s ní veřejnost, a zlepšovat tak vztah naší společnosti ke kulturnímu dědictví i vlastní minulosti. Děje se tak nejen prostřednictvím webového portálu www.cestyarcheologie.cz, ale i na mnoha akcích a programech pro školy, které pořádáme každý rok,“ popisuje svoji práci Veronika Mikešová, a dodává: „Velmi nám pomáhají kolegové z příbuzných oborů i z jiných institucí, se kterými spolupracujeme na našich činnostech, a také zájemci o archeologii a její popularizaci. Jsou to zejména zkušení řemeslníci, kteří se zabývají primitivními výrobními postupy a experimentální archeologií a vnášejí do našich akcí a programů mnoho inspirativních prvků.“

www.cestyarcheologie.cz

Pravěká osada Křivolík

V letošním roce slaví pravěká osada 10 let od svého založení. Za tu dobu členové spolku Bacrie postupně vybudovali malou vesničku uprostřed lesů poblíž České Třebové. Ke stavbě používají původní technologie, na akcích také nosí rekonstrukce pravěkých oděvů, převážně keltských či germánských vzorů. V čase letního slunovratu ožívá osada festivalem živého pravěku, který přibližuje jak oslavu slunce, tak život pravěkých předků.

V roce 2016 uspořádali velmi úspěšný kurz experienciální archeologie pro zájemce o pravěká řemesla i pro studenty archeologie. V letošním roce na něj navazují, a to Letní školou experimentální archeologie. Spolupracují

Během akcí pro veřejnost či zábavně-vzdělávacích akcí pro děti Křivolík ožívá stylově oděnými obyvateli, kteří předvádějí různé činnosti ze života našich předků i učí návštěvníky tradiční řemesla. Atmosféru místa doplňují také živá zvířata primitivních plemen, jako například ovce vřesová či tarpan – zpětně regenerovaný divoký kůň. Dlouhodobým záměrem spolku je i postupný návrat původního lesního porostu do okolí osady, tedy druhově pestřejšího prostředí s převahou list-

natých stromů,“ říká o životě pravěké osady náčelník spolku Bacrie David Maršálek.

www.bacrie.cz, www.krivolik.cz

připravila -mkr-
foto Michala K. Rocmanová,

Jaromír Zajda Zajíček,
Bronislav Petráň a Veronika Mikešová

Další soutěžící postupně představíme
na webu adam.cz/mavlast

s Ústavem archeologické památkové péče i s webem Cesty archeologie.

Členové spolku se pravidelně účastní akcí a festivalů, spojených s keltskou kulturou či pravěkem jako Lughnasad, Kupecká osada Krumbenowe, apod.

„Posláním pravěké osady Křivolík je snadnou a výstižnou formou představit dlouhé vývojové období lidských dějin – od doby lovců mamutů, přes první zemědělce, počátky zpracování kovů až k výskytu prvních etnik na našem území, tedy Keltů, Germánů, Slovanů.

MÁ VLAST v srdci Evropy – vítězové 2017

Letos v dubnu zasedla porota k vyhodnocení **8. ročníku soutěže Má vlast v srdci Evropy – poznej ji a chraň**, kterou již tradičně vyhlašuje Památková komora České republiky ve spolupráci s dalšími subjekty. Soutěž má tři oblasti: Péče o památku, Kulturní dědictví a podpora tradic a Zahraniční partnerství. Vítězové se vyhlašují ve dvou kategoriích – jednotlivci a kolektivy.

1. PÉČE O PAMÁTKU

Jednotlivci
Kolektiv

Ing. Jakub Děd
JUNÁK, středisko Ladislava Ruska, z.s.

2. KULTURNÍ DĚDICTVÍ A PODPORA TRADIC

Jednotlivci
Kolektiv

Mgr. Veronika Mikešová
Bacrie, z.s.

3. ZAHRANIČNÍ PARTNERSTVÍ

Jednotlivci
Kolektiv

Ing. Gabriela Kalinová
Fakulta stavební ČVUT v Praze

Absolutním vítězem pro rok 2017 v kategorii jednotlivci se stala Ing. Gabriela Kalinová za přínos v oblasti česko-rakousko-německé spolupráce, na kterém porota vysoce ohodnotila její překladatelské a průvodcovské působení v kulturních organizacích, přednášení o české, rakouské, německé a francouzské historii.

Absolutním vítězem pro rok 2017 v kategorii kolektiv se stal Junák – český skaut, středisko Ladislava Ruska, z.s. z Olomouce, s projektem Rozkvetlý hřbitov ve Staré Vodě. Projekt se zaměřil na místo hřbitova v zaniklé obci v bývalém vojenském prostoru Libavá. Zdejší náhrobky nejsou nijak vzcné, naopak, jsou vyrobeny z pískovce a značně se na nich podepsal zub času i léta bez potřebné péče. Komise na tomto projektu vysoce ohodnotila navrácení důstojnosti a krásy hřbitovu výsadbou trvalek. Snahou bylo ponechat místu vlastního genia loci a zároveň přispět k jeho oživení.

Zvláštní ocenění za dlouholetou práci komise udělila nakladatelství PUTUJME.

Více o soutěži se můžete dozvědět na webu adam.cz/mavlast

UBYTOVÁNÍ s EYCA kartou v Praze

V Praze s kartou EYCA již od 150 Kč za noc, no to si nechám líbit:)

Máte-li ve svých plánech již nějaký čas návštěvu Prahy a jen jste tak nějak nevěděli, kde složit hlavu, možná vám s tímto můžeme pomoci...

Po dohodě s ubytovacími zařízeními ČVUT STUDENTHOSTEL, www.studenthostel.cz je vám **během celého roku** k dispozici výhodnější tarif (150 Kč/noc) v rámci Hostelu Strahov, Vaníčkova 7, Praha 6. Kdo jste na Strahově nikdy nebyli, vězte, že je to velmi strategické místo nacházející se co by kamenem dohodil od Pražského hradu, fotbalového a atletického stadionu. Dosažitelnost pro individuální turisty je nejlepší asi ze stanice metra A Dejvická, odkud potom budete pokračovat, nenarazíte-li na kolony, 11 minut busem č. 143, 149, 217, až do stanice „Koleje Strahov“. Pokud byste jeli jako zájezd, vězte, že k dispozici je vám placené parkoviště i pro autobusy. Strahovský areál, který je největším ubytovacím zařízením v ČR, nabízí i pár vychytávek: čtená sportoviště či stravovací služby, a to v samoobslužné restauraci, baru a snack baru.

Neméně důležitá je i následující informace: **během letních prázdnin, a to konkrétně od 1. 7. 2017 do 16. 9. 2017 platí studentská cena**

kromě Hostelu Strahov i v dalších hostelových ČVUT ubytovacích zařízeních: <https://www.studenthostel.cz/prazdninove-hostely>, které vám v krátkosti představíme. Jelikož se jedná o koleje ČVUT i většina dalších ubytovacích kapacit se nachází na Praze 6.

- **Hostel Orlík** – 320 Kč/osoba/noc, k dispozici je více než 45 lůžek v jedno- a dvoulůžkových pokojích s vlastním příslušenstvím a sprchou. Hostel najdete v klidné rezidenční části Prahy 6 v ulici Terronská č. 6. Je vzdálen necelých 20 minut chůzí od Pražského Hradu – nebo chcete-li –10 minut od stanice metra Dejvická.

- Pokud vám stačí menší luxus, tak jen o pár domů dále v Terronská 28 najdete **Hostel Bubeneč**, kde vás přespaní přijde na 150 Kč na osobu a noc. Nocovat budete ve třílůžkových pokojích, příslušenství a sprcha je ovšem na chodbě. K dispozici je sportovní hřiště :-)

- Částku 200 Kč/osoba/noc poplatíte v **Hostelu Sinkuleho**, který se nachází ještě o něco blíže ke stanici metra Dejvická v Zikově ulici 13. Dočasný azyl najdete v jedno- až čtyřlůžkových pokojích s příslušenstvím, sprchou a kuchyňkou na patře.
- A jako v předchozím případě i v Zikově ulici se můžete ubytovat ve větším soukromí, a to v jedno- a dvoulůžkových pokojích v buňce s vlastním příslušenstvím, sprchou a kuchyňkou. **Hostel Dejvická** se nachází v domě číslo 19 a jedna noc vás přijde na 240 Kč.

- Nedaleko největšího Karlova náměstí a stejnojmenné stanice metra B se nachází **Hostel Hlávková**, přenoco-

vání v jedno- a dvoulůžkovém pokoji s vlastním příslušenstvím a sprchou vás přijde na příznivých 180 Kč za osobu. Přesná adresa: Jenštejská 1, Praha 2.

Nedaleko historicky vzato konkurenčního hradu zvaného Vyšehrad se nachází dvě varianty ubytování v rámci **Hostelu Podolí**. Čekají na vás jedno- až třílůžkové pokoje se sprchou a kuchyňkou na patře. Na adresu Na Lysině 12, Praha 4, což je mj. také na dohled od budovy České televize či Podolské plovárny, se dostanete nejlépe ze stanice metra trasy C, „Pražského povstání“.

Výhodněji vyjde nocleh v bloku D – 140 Kč/osoba/noc, dražší je potom blok F, který vás bude stát 220 Kč/osoba/noc.

Cesta k rezervaci ubytování vede přes mail: recepce@suz.cvut.cz, kde je třeba vedle jména, termínu apod. uvést i číslo vaší platné karty EYCA, to je velmi důležité... Tou samou kartou se potom prokážete při vlastním ubytování.

Podrobnější informace dostanete i na těchto telefonních číslech: 234 678 111, 234 678 201.

Marek Kráčmar
foto archiv ČVUT

ANKETA: Člověk se stále učí... Co nového jste se v příslovečné „škole života“ nedávno naučili Vy?

Ondřej Šejtka
ředitel Kanceláře České rady dětí a mládeže

Mezi dospělými denně „řeším“ témata typu vládní krize, Kajínkovo propuštění, excesy prezidenta apod. Člověk by si skoro myslel, že tato témata hýbou světem, že je „řeší“ každý. Ale když se dostanu do prostředí dětí v oddíle, náhle se tyto

věci jeví jako úplně nepodstatné. Víte, o čem tam děti roklují? O tom, zda vykopali ten či onen diamant v Minecraftu, jestli dobře vyluštili šifru, kolik má kdo bodů v oddílovém bodování... Někdy mi tak napadá, jestli vlastně není lepší „řešit“ tato témata... Diskuze mých dvou malých dětí se zase točí kolem velikosti věží z Lega, krmení rybiček, kolem toho, který plyšák je hezčí, jestli se jim povedla bábovička na pískovišti... Každého zkrátka zajímá něco, něčemu jinému přikládá váhu. A já se dnes a denně učím respektu k mínění ostatních i k obsahu jejich diskuzí. Učím se, že z jiného úhlu pohledu jsou jiná témata stejně

důležitá jako třeba výsledek tahanice mezi Sobotkou a Babišem...

Jiří Grygar
astronom a astrofyzik,
popularizátor těchto oborů
a vztahu vědy a víry

Mám po celý profesní život tu výhodu, že mě různé instituce i školy zvou na přednášky pro dospělé, seniory i školní mládež a vyso-

koškolské studenty. Témata přednášek musím pochopitelně přizpůsobovat očekávanému typu posluchačů, ale tou nejcennější součástí mých přednášek je debata s publikem po jejich skončení. Ta bývá občas delší než vlastní přednáška, a tehdy se nejvíc naučím. Dozvíím se, co jsem vysvětlil srozumitelně, ale i co se mi nepovedlo, a dostávám nečekané otázky, které by mne samotného vůbec nenapadly. Díky této nepřetržité zpětné vazbě se mi daří svá veřejná vystoupení např. v rozhlase nebo televizi, kde taková zpětná vazba chybí, vylepšovat.

*foto Jiří Majer
a Michal Moučka*

Březové lístky

Březový lístek je ocenění, které si mezi sebou v České republice navzájem udělují vedoucí dětských oddílů za práci s dětmi a pro děti. Má dvanáct stupňů, které postupně vyjadřují rozsah práce oceněného vedoucího. Historie Březových lístků sahá až do roku 1966, u jeho zrodu stál Jan Galén Šimáně a jeho přátelé, o další pokračování tradice pečují Galénův nadační fond.

Lukáš Jakoubek

(1. stupeň – zelený)

V jaké organizaci působíš, co s dětmi děláš a co tě na práci s dětmi baví?

V Centru volného času (CVČ) Hrubínka. Soustředím se hlavně na víkendové akce a tábory, na více bohužel kvůli velkému pracovnímu vytížení

nemám čas. Především na táborech, kde je možné s dětmi strávit více času, je super sledovat, jak jsou nadšené a zapálené do her. Když pak zaslechnete, jak si mezi sebou povídají, a jde poznat, že je zaujaly i detaily, které jste při přípravě promysleli, je to pocit k nezaplacení. Během těchto 14 dnů je zároveň šance jim něco předat a doufat, že z nich vyrostou hodnotní lidé a plnohodnotní členové společnosti.

Při jaké příležitosti jsi dostal svůj poslední Březový lístek a co to pro tebe znamená?

Můj poslední a zároveň první Březový lístek (BL) jsem dostal právě na táboře. Tuším, že za celkový přínos při pořádání a chodu táborů i organizace. Vůbec jsem to nečekal, říkal jsem si, že toho zase tolik nedělám, ve srovnání třeba s Tatankou (Jan Burda), který se práci s dětmi věnuje už hrozně dlouho – a taky je o „pár“ stupňů BL dál :-)

Každopádně to určitě člověka potěší, že je jeho snaha nějak oceněna – myslím i jinak, než úsměvy a spokojenosti dětí. BL si hodně vážím a mám ho doma stále na očích.

*připravili Kateřina Palová a Jan Burda
foto z archivu respondenta*

Informace a pravidla udělování BL
naleznete na adrese
www.brezovylistik.cz
www.facebook.com/brezovelistky

foto Michala K. Rocmanová

foto Michala K. Rocmanová